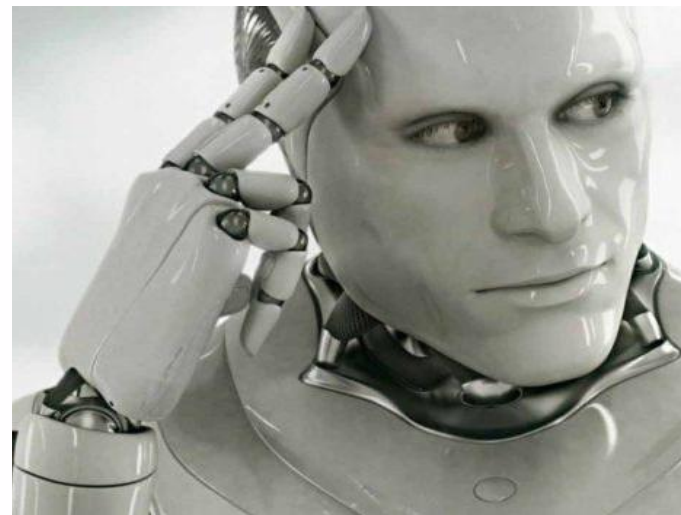

**Қоғам
және**

ақпараттық қоғам

IV тарау

S C I O L O G Y S C I O L O G Y

Үйренетін нысаналар

- ✓ Қоғамның анықтамасы
- ✓ Әлеуметтік әрекеттер
- ✓ Қоғамның негізгі түрлері
- ✓ Ақпараттық қоғам

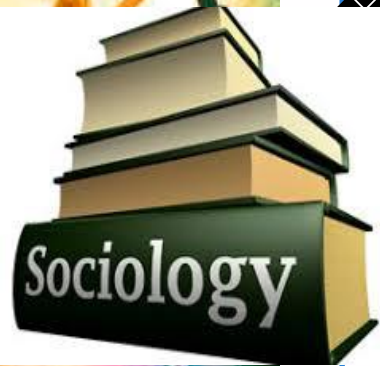
Әлеуметтану?

адамзат қоғамы және ондағы түрлі іс-әрекет туралы.

Сұрағы:

- ◆ **Адамдардың өзара байланысы?
Бір-бірінің шешіміне өзара әсері?**

**Нысан – әлеуметтік факттерді
(әсіресе әлеуметтік әрекетті) түсіндіру.
(Дюркгейм)**

Әлеуметтік Топ

**Әлеуметтану жеке тұлғаға
қарағанда топқа көбірек назар
аударды.**

**Топ дегеніміз ортақ мақсатқа жету
үшін біріккен адамдар.**

Қоғам – ең үлкен топ.

Қоғам:

- Қоғам – мәлім территорияда ортақ мәдениетке ие халық то

- үйренетін, сиволды ортақ құндылық;

- Әрекетіміздің, дағыдымыздың, позициямыздың қоғамдық нәтижесі.

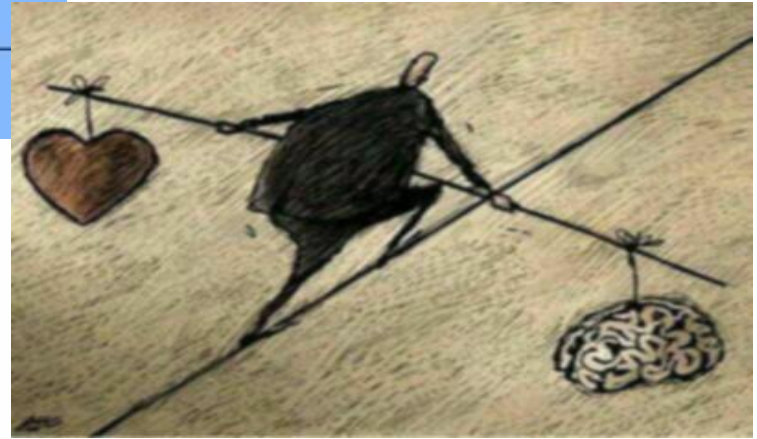

Бейақылды ж/е ақылды

Қоғамдық әрекет:

- ***Бейақылды әрекет:*** егер әрекетті құндылық, морал, салт-дәстүр, мән-мағына, аңсар, эмоциялық күй туғызса.
- ***Ақылды әрекет:*** егер әрекетті аз шығын шығарып, мол табысқа жету ақылы жетелесе.

Тұлға ж/е коллектив

Коллектив – «ортақ игілік үшін». Ол қоғамдық жалпы, тұтас, ортақ мақсатқа бірлікте жұмылу.

Тұлға – даралық еркі, «өзара игілік»; — ол ұсақ, жеке, субъективті мақсатқа жеке-дара жұмылу.

NaturalNews.com

Механикалы/органикалы ынтымақ

**Механикалы ынтымақтас
адамдар ортақ құндылы
ұқсас міндеттерге бірігед**

**Органикалық ынтымақтасу =
тұлғалардың мақсаты, құндылығы,
қызығуы ұқсамайды; байланыс
құндылыққа қарағанда қажеттілікке
құрылады; ол маманданған жұмыс
жағдайында пайда болатын
ынтымақ.**

(Дюрикгейм)

Қоғамның негізгі түрлері

Қоғам тіршілік стратегиясы бойынша түрлерге бөлінеді. –

Бір қоғам қандай технологиямен өз мүшелерінің тұрмыс қажетін қамдайды?

Үш негізгі түрі:(өнеркәсіп–индустрия)

Ерте-өнеркәсіп қоғамы

Энеркәсіпті қоғам

Тостөнеркәсіпті қоғам

(Даниел Белл)

(1973)

Ерте-өнеркәсіп қоғам

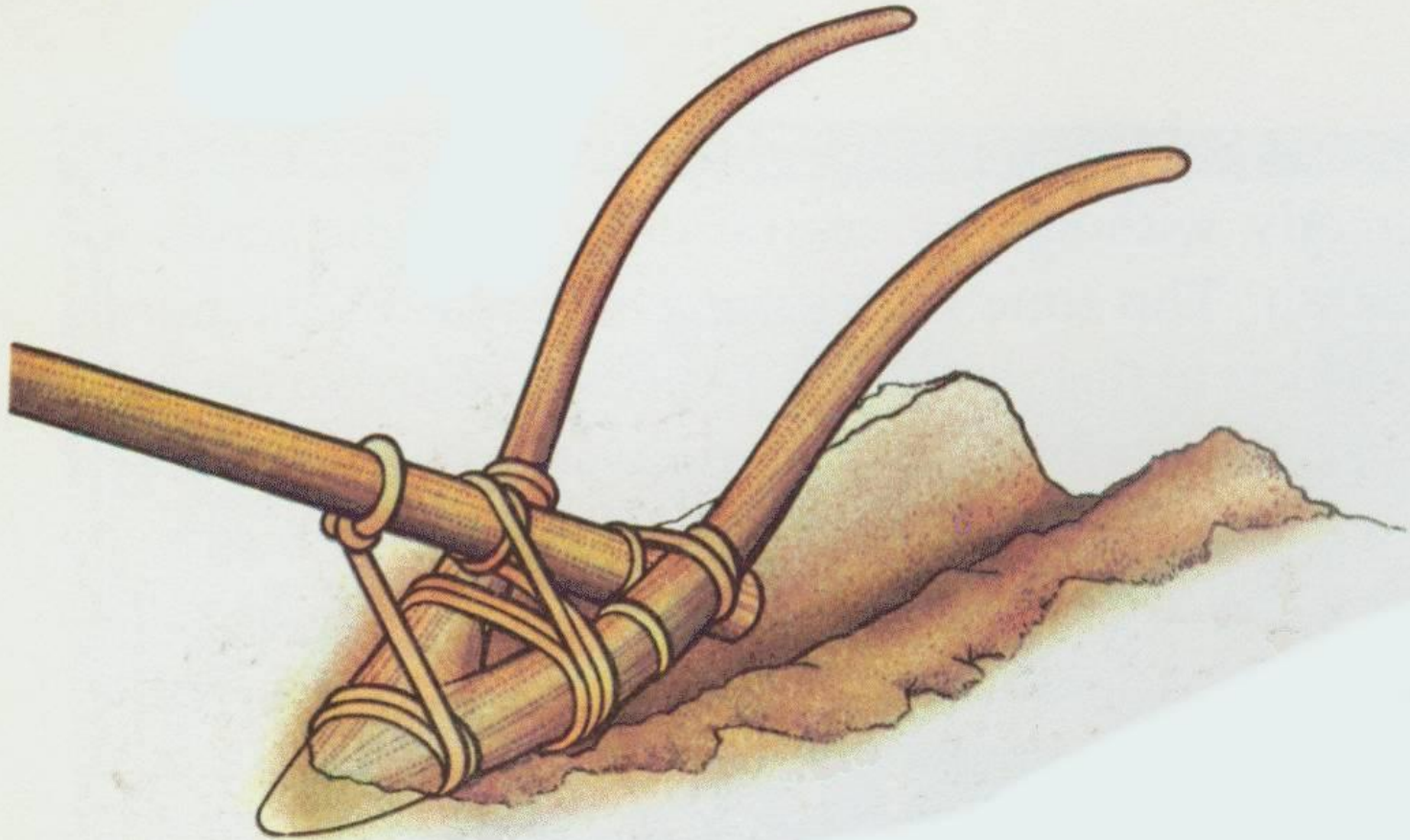
Азық-түлік өндірісі, жан бағыс негізгі экономикалық әрекет болды. (19^{шы} ғасырға дейін)

Тамақты табу әдісі және технологиясы бойынша:

- **Аңшылық және жинау**
- **малшылық,**
- **егіншілік,**
- **аграрлық.**

Өндірістегі Тұңғыш ұлы өзгеріс: соқа

өнеркәсіпті қоғам

Өндірісте машиналы технологияны қолдану (Тездеді) (18^{ғ.}-19^{ғ.})

(Өнеркәсіп төңкерісі, Джеймс уатттың бу моторы, 1781)

Өнеркәсіптену урбанизацияны туғызды=жұрттың қалаға шоғырланды.

Өнеркәсіп қоғамы саяси, экономикалық, психологиялық мәселе де туғызды. (коммунизм)

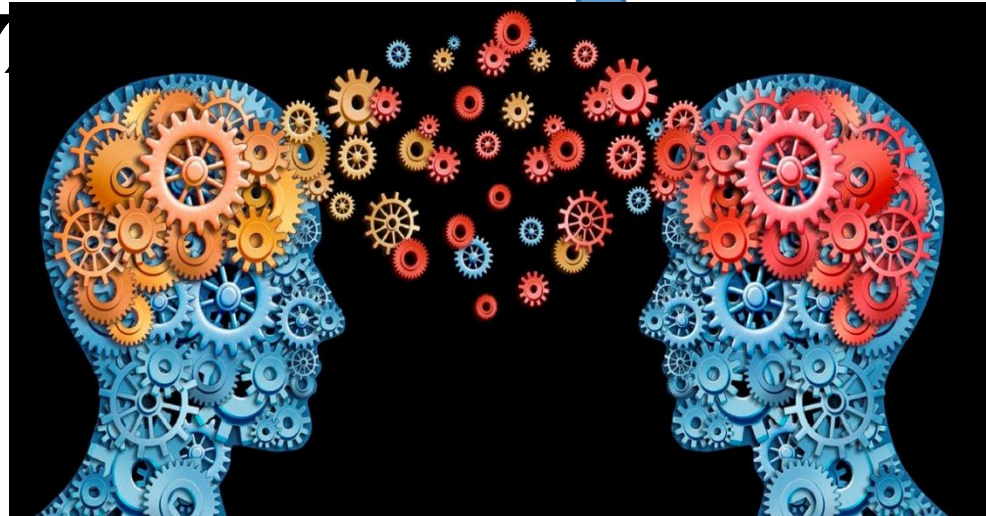
Постөнеркәсіпті қоғам

Экономика ақпарат және қызмет көрсету саласына шоғырланды.

(Service sectors > industry sector).

Қазақстан халқының:
ауылшаруашылық: 4.8%;
Өнеркәсіп: 34.4%;
Қызмет көрсету: 60.8%
(2017)

АҚШ халқының:
ау. шар.: 0.9%
Өнеркәсіп: 18.9%
Қызм.Көрс: 80.2%
(2017)

ПӘ қоғамның ерекшелігі:

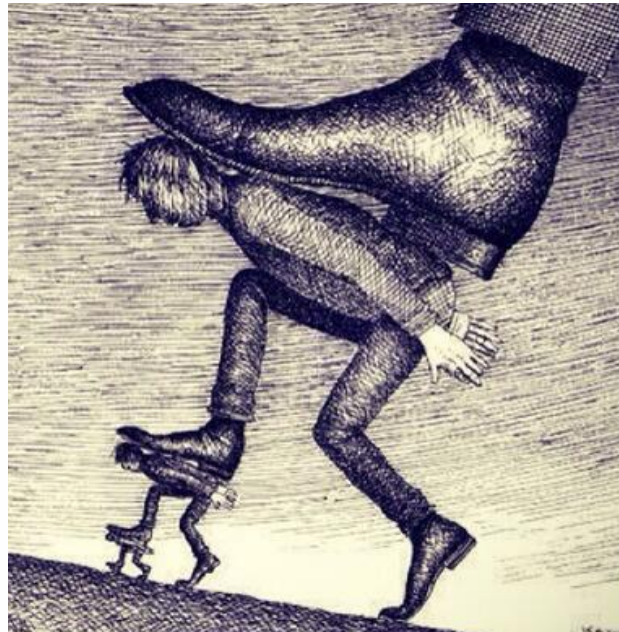
- Тұрмыс стандарты және өмір сапасы жоғарлады;
- Ғылым мен оқытуға аса мән беру;
- Қоғам – теңдік және демократия.
- Ақпарат әлемге тез тарайды.
- Қоғам i.

ПӨ қоғамның кемшілігі:

- I. Миллиардтаған кедей.
- II. Жеке-қоғам қайшылығы
- III. Планетаны жоя алатын замануи соғыс
- IV. Экологияның бүлдіру

Ақпараттық қоғам

Постиндустриалды қоғамда өнеркәсіптік қоғамнан ақпараттық қоғамға өзгеру жүреді.

Ақпараттық қоғам – ақпараттық қоғамдық өзгеріс негізі.

- Қаптаған медиялар
- Қаптаған ақпарат
- Қаптаған қызмет көрсету
- Компьютер және интернет

Ақпараттық қоғам

1960 – Ақпараттық қоғам ұғымы тұңғыш Жапонияда қолданылды.

Ақпараттық қоғам ақпаратты өндіру, қолдану, бөлісуді негіз еткен қоғам.

Кейбіреулер оны Білім қоғамы деп атап жүр.

Ақпараттық қоғамда:

**Ақпарат – тарқатылатын
мәлім хабар.**

**Формасы – символдар тізбегі;
Заты – сигналдар тобы (Мысалы,
дыбыс, не жарық)**

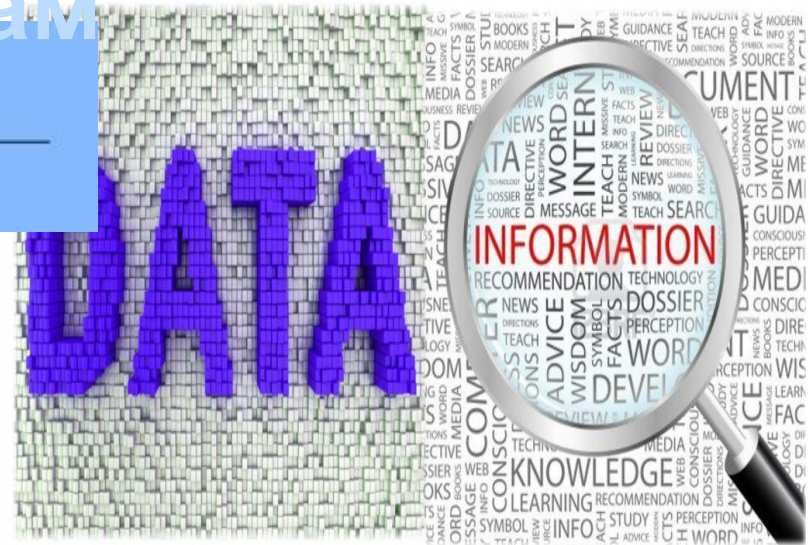
**Білім = ақпарат + мағына + тәжірибе +
сенім**

Ақпараттық қоғам

Дата - абьектті, не оқиғаны түсіндіру өлшемі.

Білім фактті, ақпаратты түсіну.

Ақпарат мәлім анықсыздыққа жауап беретін түсінікті форма

Ақпараттық қоғам

Осындай қоғамға тән адамдар

Ақпараттық қоғам

Ақпарат тек түсіндіру болғанда ғана қолданысқа жарамды.

Түсіндіру дегеніміз ақпарат мағынасының оқылуы.

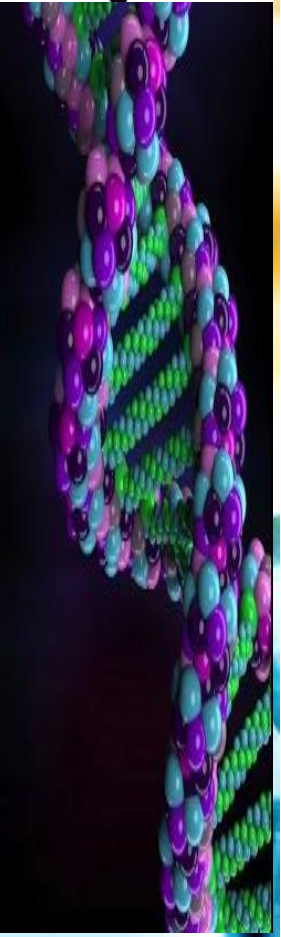
Қоғамды не біріктіреді?

Gerhard Lenskis: ортақ мәдениет,
өзгерісшең технологиясы өзгеше
моделдер

Karl Marx: Үстем тап 'жайсыз
тыныштыққа' мәжбүрлейді

Max Weber: Зерде, үлкен көлемді
организация

Emile Durkheim: арнаулы
еңбек бөлінісі

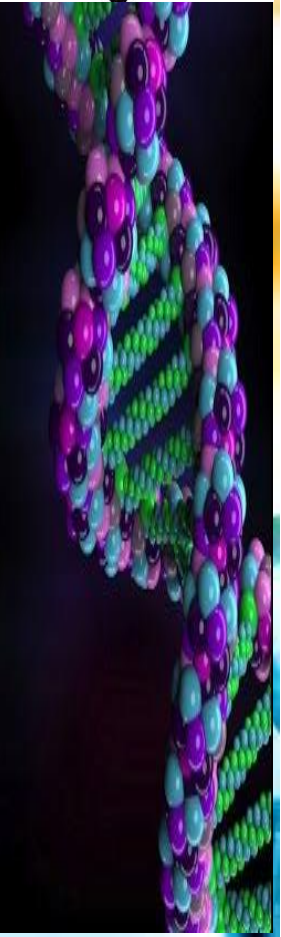

Қоғам қалай өзгереді?

Gerhard Lenskis: Технологиялық өзгерістен; заманауи қоғам аса қуатты билікті жасап шығарды
Karl Marx: қоғамдық қайшылы
капитализмнен коммунизмге ө

Max Weber: Дәстүрден ақылға

Emile Durkheim: механикалық ынтымақтан органикалық ынтымаққа ауысады

Қоғам неге өзгереді?

**Gerhard Lenskis: Технология
инновация қоғамды өзгер**

**Karl Marx: қоғамдағы
ортасындағы күрес қоғамды
өзгертеді**

Max Weber: Ойлау моделі өзгереді.

**Emile Durkheim: Жұмыс бөлінісінің
жіңішкелеуі өзгеріс туғызады**

Visual Culture

**Digital
Voyeurism
Surveillance
Dromology
Virtuality**

Күрделі технологиялы қоғам

- **Әралуан аса мол халықты дамыта алады;**
- **Жоғары маманданған кісілер**
- **Тез өзгеру**

**Күрделі мәселеге
қарапайым ғана жауап
ұсынғандар не ақымақ,
не алдамшы.**

Соны

By Haidar Alphy

